

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ

ДВАДЕСЕТ ПЕСАМА

РЕЧ

Реч коју сам чуо
И записао
На неком папирићу
Ко зна кад
Можда ће ми затребати
Некад за нешто

После многих година
Била је та реч
Баш она
Једина и права
Која ми је недостајала
За оно што сам хтео да кажем

Дочекала је свој час
И стала на своје место

Она је знала још онда
Оно што сам ја
Открио тек сад

ПОСТОЈИ

Постоји мишји стрец и рибље брашно
Црно јаје и смеђи твор
Трава виш и бела зелен
Медна роса и крилати мрав
Самоцветни камен и хладна трава
Црвени ветар и црвљиви снег
Ноћурак и незаборавак
И тица предветрица
А не постоји онај који их је створио

Постоји сува вода и крајани зуб
Мртва суза и и спаљена вода
Знојави снег и свињски рогови
Морски бор и рибља длака
Мршави ветар и угојен камен
Двојучно јаје и непарни близанци
Вучја трешња и мравља црква
Мачји кашаљ и магарећа грозница
Ноћурак и незаборавак
Кадифица и срнатица
Осјај свитај обасјај
Нема на свету ничег
Што не постоји
Постоји све што помислиш
А не постоји онај
На кога увек мислиш

Постоји Бадње вече и Бадњи дан
Богојављење и Богородитељка
Божих и Васкрс
Богомољци и божји угодници
Богомоље и богословије
Богољупци и богомрнци
Божја чуда у божјој башти
Припонац и потпонац
Старији од Библије
А не постоји онај који се родио
И васкрснуо

Од свега што постоји
Знамо да постоји

Једино не постоји
Онај што је створио
Све што постоји
И једино нема
Јединог кога има

МАЋИОНИЧАР

У чамотињи
И цичи зими
Кад без не дај Боже
Не излази из куће
И нико не зауставља
Бојећи се вукова
Који силазе у град
И кидишу на камионе
Однекуд се у Колашину
Обрео мађионичар

Кроз ветруштину и сметове
Враћајући слине назад
Једва сам се уплекао
У претрпан Дом културе
Док смо скочањени цвекотали
По нама су слапале варнице
Из мађионичаревих уста
А слине пуниле рукаве
Он је из носа и ушију
Извлачио марамице
И слагао их на гомилу

Тада је у нашем свету
Постојало само једно јаје
О коме су сви сањали
А мађионичар је сијасет јаја
Вадио из уста и ушију
И на наше очи
Слагао у кућице
Па јаја и марамице
Претворио у голубове
Који су залепршали изнад нас
Као бомбардери
И у колони један по један
Слетели у његов џеп

Те ноћи нисам ока склопио
Чудећи се да тај човек
Није Председник Републике
Уместо оног који је био

Троши речи да ништа не каже
И свашта обећава
А ништа не испуњава
Да буде овај који не проговара
А зна што нико не зна
И може што нико не може
Решили бисмо бар питање
Марамича јаја и голубова
А нека га замени
Неко ко зна више

Мора да сам био мали
Кад је јаје било тако велико
Чим је програнуло
Кренуо сам у варош
И на аутобуској станици
Угледао Мађионичара
Згужваног и промрзлог
Са сламкама сена у коси
И разваљеним кофером
Превезаним канапом
Како преклиње кондуктера
Да га прими у аутобус
И колико је био срећан
Кад су се за њим затворила врата

А ја сам се плачући
Вратио кући

РАСКОМОЋЕНИ ЕХО ЗУЈА ДИСОВОГ СТИХА
ЗАБОРАВИО САМ ЈУТРОС ЈЕДНУ ПЕСМУ ЈА

Да ли си чуо шта је синоћ рекао
Онај лик
Знаш га сигурно
Увек је свуда
Стално га виђам
Где год је нека нормална екипа
Има оне војничке панталоне
У беги фазону

Е тај је рекао нешто
Баш баш
Што не могу да заборавим
А не могу да се сетим шта
Тако је добро синоћ говорио
Нисам га добро чуо
Није баш било неко озвучење

То је била тако добра енергија
Такнуо је суштину
Буквално је погодио у центар
Лудо лудо
Не можеш да верујеш
као да се родио за говорницом

Тако ми је криво
Не могу да прежалим
Чућеш сигурно шта је рекао
Него ми сад мозак не ради
Не скида те војничке панталоне

Знаш она његова што живи с њим
Нису се венчали
Али су заједно сто година
Нема ко их не зна
Ако се не сетим
Можемо њу да питамо
Гарант ће да нам каже
Много је симпатична

Страва како је говорио
Била је нека одлична поента
Да се најежиш
Не могу тачно да се сетим која
Али буквално су сви одлепили

По фацама си могао да провалиш
Да је рекао нешто
Што се не може чути сваки дан
Баш се умешао у космос
Настало је неко лудило у ваздуху
Луд луд
Не могу тачно да се сетим
Али изгуглаћу
Само да ми се врати
Кад је то било

Та његова жена гарант зна
И како се зове
И шта је хтео да каже
Знао сам и ја
Него ми је глава препуна свега
Кад се испавам јавићу ти
Или ти мени ако први чујеш

Требало је одмах да запишем
Или снимим
Али ми се испразнила батерија
На најбољем делу
Лик је страва
Сазнаће се гарант
Не може таква реч да пропадне
Него ми је криво
Што ми не ради мозак
Штета што се ничег не сећам
Али биће то океј

А ТРЕБАЛО ЈЕ СТАТИ

У праву је Иво Андрић
Требало је стати
Кад смо већ кренули
Али није требало ни кретати
А камоли стајати

То би нас бар неко време
Одучило од великих планова
Кад смо већ остали сами
Да је неко био фер
Да нам на време каже
Да нисмо ништа
И не можемо бити ништа
Сем обожаватељи из позадине
Требало је застати
Док не прође зло
Блејати и ћутати
С блаженим осмехом
Откуд нам идеја
Да смо ми нешто
Зар то није одавно рашчишћено

Требало је стати
Али није остати
Већ отићи што пре
Било где
Са што више проневерене лове

Али кад смо већ остали
Требало је понудити неку будалаштину
Бескрајно шупљу и празну
Која би нас окупила и повезала
И све што нам срце жуди
Тражити по плићацима
А не ни у каквој дубини
А камоли у дубинама своје земље

Толико је било паметних идеја
Које су пропале
А глупих никако да се сетимо
И уверимо да се и те како познајемо

Да смо на време увели глупост
На велика врата
И одустали од великих тема
Све би било друкчије

Нека шарена лажа
Фармерке ластиш жвака
У сваком случају нешто бесмислено
Надувати балоне и шлауфе
Пет дана у историји
Да нам се глава око нечег напрегне
И да нам једина брига буде
Чији ће балон последњи да пукне
Шта је лепше од трчања уназад
Са гроздовима балона изнад главе

Можда још није касно
Да кренемо од нечег реалног
Доступног свима
Нешто колосално глупо
За колективни опстанак
Освежење и исцељење

ПЕРШУН

Редовно је имао першун на зубима
И то предњим
Истина само малко
И то на јединици
Једва се види да је то першун
А можда и није
Него спанаћ или рукола
У сваком случају нека зелен

Али лако бисмо и за першун
И за спанаћ и за руколу
И било коју зелен
Или већ шта је да је

Али није само то
Него му је све тако

Сваком добронамерном је јасно
Да першун на јединици
Левој или десној свеједно
Није ништа страшно
То би био само трун першуна
Или чега већ
Који није вредан помена
Па нека је и на јединици

Грешио би душу ко би то осуђивао
Па побогу хришћани смо
Како бисмо разумели и опростили
Да је не дај боже нешто више
Ако не можемо да пређемо
Преко једног труна першуна
Чему гнев и згражавање
Као да је у питању ко зна шта

Али није само то
Него му је све тако

Није ни тако
Него горе

Да је само першун
Не би га нико ни приметио
Само би ситне душе то истицале
И од труна першуна
Правиле велики проблем
Као да је ико идеалан
Него му је першун понајбољи
Да је само першун
Некако бисмо га забашурили
Скинули га четкицом
Или чачкалицом
Али не бисмо ништа постигли
Томе лека нема
И да нема ништа на зубима
Не би се ништа променило
Само би се јасније видело
Да му је све тако
И с першуном
И без першуна

ГАРДЕН ЦЕНТАР

Бор у каци јавор у шерпи
Топола у кориту дуб у пепељари
Брест у чабру јела у чокању
Дуб у конзерви граб у тепсији
Орах у канти од маргарина
Чемпрес у кутији од вима
Оморика у пресеченој боци
Од пролом воде
Туја у гајби од пива
Тиса у картону од јаја
Багрем у ноћном суду
Бршљан на керамичким плочицама

Је ло ово Гарден центар
Или Избеглички логор
Јесу ли ово дрвета или мигранти
Завод за биље ометено у развоју
Дом шумске сирочади
Растиње или робље
Амбуланта за испребијане шуме
Јесу ли из своје земље истеране
Или побегле пред секирама и тестерама
Да спасу што се спасти може

Јесу ли шуме кренуле за народом
Или народ за својим шумама
Јесу ли овде за стално или привремено
Застале на путу за Немачку

Из плавог лонца са цветићима
Шири гране кеदार ливањски
Канадски кеदार дрема у расушеном самару
У баченом бојлеру скућио се додонски храст
У изотуцани лавор доспео баобаб
Из сулундара расте бадем дрво
Танко високо

На шта спаде Гора Маслинска
Докле догура Топола
Шта дочека Орашац
Долијаше Цер и Суворбор

Дојече га Зеленгора
Поскита се Равна Гора
Наслади душмане
И до просјачког штапа
Дође Шумадија

Бор шишкар на штакама
Олеандар у гипсу
Петибуква везана за постељу
Храст плутњак проносе на носилима
Као рањенике с фронта
Патрљци вире испод цераде

Ово ли су плућа града
Ово ли је наследник Таковског грма
Ово ли су Церак виногради
Овде ли станује шумски Бог
Ово ли су чувене шуме хајдучљиве
Ово ли је шумско богатство и газдинство

Је ли ово што вири испод кревета
И расте под сачем
Гаревица зелена горица
Која храни у себи јунаке
Под овим ли ће лећи Хајдук Вељко
Овде ли ће починути Краљевић Марко

Који ли ће јунак за ово везати коња
Који ли ће соко слетети на ове гране
И савити гнездо врх овог тиморја
Благо оном кога обесе на ове гране
И стешу сандук од ове јапије

Ко ли ће са ове горе беседити
Ко ће се у ову гору одметнути
Какве ће се виле овде састајати
Од овог ли ћемо плести славолуке
И брати ловорике
У овом ли грму лежи зец

На ова ли ће се дебла зализивати деца
Да виде колико су порасла
Овде ли ће наћи луча као пршуте
Убрати бадњак и циду за барјак

Овде ли ћемо наћи резану борову грађу
За кровне конструкције
И нацепкати штица за цркве покајнице
Свака част Ноју који од овог направи барку
Истеше весло јарбол и катарку

Је ли ово што не сме на сунце
И не сме да расте
Што држе на тамном месту иза завесе
Је ли ово што дрхти под вентилатором
Што га хране на пипак и флашицу
И покривају да не назебе
Што је некад сијало на сунцу
А сад куња под сијалицом
Скврчено и препадно
Наше горе лист

Засукана буква има газдарицу
Вене без љубави
Неко јој је утерао страх у кости
Увлачи главу у рамена
Не сме се жива чути

Не сме се жива чути

Има ли ова вита јела
Што се разгранала на послужавнику
Жила колико грана
Из којих је дубрава и перивоја
Стигао овај богаљ у пепељари

Је ли ово што беру седећи
И тресу лежећи
Трешња или клека
Вишња или чемерика

Небодери расту а људи урастају
Никога нема на прозорима
Место домаћина вири папрат
Шта ће горобиле на тераси
Шта ће бор китњак на седмом спрату

Камо среће да им се семе затрло
И лоза истражила
Боље да им се кућа ископала
Камо среће да су на ватри изгорели
Опет би нешто никло с паљевине
Него што су ово дочекали

Изгледа да је дојадило и дрвету у гори
Па се одвојило од свог корена
Због централног грејања
И лагоднијег живота
Више воле стаклене баште
Него планинске венце
Плочице него камење
Облакодере него клисуре

За људима одоше и орлови
А за њима кренуше и остали
Неће нико да остане код куће

Побегли од секира и тестера
Шумара и дрвосеча
Неће да завршавају на ломачама
И да од њих праве вешала
Напустише врлети и клисуре
Склонише главу по степеништима
Рађе цеце по чекаоницама
И чекају да им неко да кап воде
Боље им је у саксијама
Плафон него небо
Свет него родно место

СМЕЋЕ

Да је нама њихово смеће
Не би нам више ништа требало
Да нам дају делић онога што бацају
Знали бисмо зашто смо се борили

Нисмо толико нескромни да тражимо
Да све смеће дају нама
Него само колико смо заслужили
Према доприносу савезничкој ствари
И крви коју смо пролили
У борби за правду једнакост и слободу

Када би се правилно распоредило
Смећа би било довољно за све
Ако не за живот на високој нози
А оно да се живи пристојно
С обе ноге на земљи

Било би жалосно ако се испостави
Да им је милије да баце
Него да дају нама
С којима су се заједно борили
Маштајући о дану
Кад ћемо имати и за бацање

Да нам укажу поверење
Не бисмо их разочарали
Били би поносни да виде
Ко све код нас претура по контејнерима
И чије су златне руке завршиле у смећу

Давно су прошла времена
Кад су се над кантама за смеће
Пресамићивали беспризорници
Данас у ескадронима који патролирају
С моткама преко рамена
Нема никога без високе стручне спреме

Тим послом се не бави било ко
Него префињени интелектуалци
И најпродуховљеније физиономије

Од највећег угледа и поверења
Који са истинском посвећеношћу
И без трунке ароганције
Прилазе овом одговорном задатку
Налазећи себе и свој мир
У кантама за смеће

На шта би то личило
Да онај ко је претресао неки контејнер
Иза себе оставља русвај
Лепота овог живописност занимања
Брзо би се нашла на рубу пропасти

Што би остала тајна
Под медијском блокадом
Да контејнер проф др Поповића
Остаје увек као апотека
А после више пута награђиваног
Dr sci med Марковића
Никад нико није затекао хаос
Чак ни у највећем шкрипцу
Завршавајући докторску тезу
Канту није оставио отворену

Упоредите тв лица
Са лицима над контејнерима
Па ћете се својим очима уверити
Ко је елегантнији и више у тренду
Где је већа харизма и дубина
Чији је поглед дубљи и продуктивнији
Постконтејнерски или постмедијски

Негујући конструктиван прилаз
Према сваком смећу
Укинули смо све предрасуде
И напредовали у сваком погледу
То се осећа у ваздуху
Смеће више није табу
Већ врста активне медитације
И посао који није за сваког

Однос према смећу се учи
Смеће није ђубре
Већ хит наука
У којој су многи нашли себе
И стекли највиша звања

Не треба заборавити
Колико су људи усрећили контејнери
Смеће се претура из љубави и радости
А не отаљава као принудни рад

Зашто затварати очи и не видети
Процват ове привредне гране
Већ имамо софистициране
Експерте за ову област
Који заслужују да буду препознати

Будућност ове земље
Лежи у прекопавању смећа
Зато је крајње време
Да се висина и димензије контејнера
Прилагоде висини наше расе
Горостаси а брђани поготово

Не осећају се најкомфорније
Кад виде мале и ниске контејнере

Зато би их ваљало дизајнирати
За све узрасте
А физиотерапеути нека одлуче
Који модел контејнера
Трајно уклња дискус хернију

Предуго чекамо да уоче
Колико смо напредовали
И стасали у народ
Који уме да цени свачије смеће
И како смо у борби против заосталости
Превазишли домаће смеће
Да више волимо било чије
И било какво
Само да није наше ђубре

Ако нам обезбеде остатке било чега
Сами ћемо их разврставати
Немамо ништа против покварене хране
А камоли скупих лекова
Којима је истекао рок употребе

Кад је реч о запосленима и незапосленима
Треба додати и хиљаде хиљада
Запослених на контејнерима
Због чега бисмо крили тај податак
Ако не да се појединци богате
Избегавају да плате порез

Кад је ономад чувени dr sci Лазаревић
Обрадовао своју породицу
И једне ведре и хладне зимске ноћи
Угурао с улице белу кожну гарнитуру
Нечије расходоване зубне ординације
Годинама га је пратио глас
Да је лопов и мафијаш
Који не може да докаже порекло имовине

Већ је време да се изradi мапа
На којој би се притиском на дугме
Упала лампица
Као светионик на пучини безнађа
Који означава где је који контејнер
И у ком делу града је лука спаса

Ваљало би усавршити систем награђивања
Како би се осоколили најкреативнији
Ко годинама савесно третира неки мањи
Заслужио је да му се укаже поверење
И додели неки већи контејнер
И отвори перспектива
Да може догурати до депоније
А једног лепог дана
Да му контејнер буде и споменик

Не треба свима увек исто
Ко једном улови четкицу за зубе
И реши тај проблем
Следећу нека галантно препусти
Некоме ко о њој сања

У случају да уђемо у ЕУ
Не претендујемо на најпрестижније
И најлуксузније контејнере
Тек усвојеног дизајна
У строгом центру европских метропола
Али нећемо ни периферијски крш и лом
Код окретница и последњих станица

Због срећније будућности
Поштовања људских права
Укидања граница
И слободног протока људи и идеја
Мора се што пре отворити
Ово најважније животно поглавље

Ко зна колико их се већ утопило
Пливајући према европским контејнерима
Рат око контејнера се разбуктава
Ако се одлаже и по хитном поступку
Не реши ово питање
Смећлари целог света ће се ујединити
И кренути на Белу кућу

Контејнер је последњи олтар
Пред којим вреди погнути главу
Клекнути и помолити се
С вером у боље сутра
У контејнерима је спас
И излаз из кризе
Пут до свежег ваздуха и медитације
Унутрашњег мира и хармоније
Здравог и дубоког сна

ТУЂОВОЂА

Син пољског грофа
Черчиллов брат
Руски пуковник
Битно је да није наш
А најбитније да не знамо ко је

У сваком случају
Да га не разумемо
И да га се бојимо

Ем га не разумемо
Ем не знамо ко је
Ем га се бојимо
Идеалан да га слушамо
И знамо где нам је место

Волели смо га
Као да је пао с неба
Све је позлатио
Док је био ту
И бајка се наставља
И кад је отишао

Кад нема њега
Неће нас нико
Били смо његови
Сад смо ничији

И после њега
Може бити само он
Али како да га нађемо
Кад је био једини

Ко год наиђе
Ми га заустављамо
И не дамо му да оде

Чекамо новог пролазника
Кога не интересујемо
Да наиђе и остане
Ма колико му се жури

Да будемо шта год хоће
Јер он најбоље зна
Ко смо и шта смо
И зашто је најбоље
Да нас нема

ЗАВИЧАЈ
АЛИ ОТКУД ЗНАМ

Мислио сам да одем
Макар последњи пут
Да обрадујем оно камење
И костур од куће
Да узмем жељу
И одмах да се вратим

Али ошкуд знам

Није ми добро кад на то мислим
Доста сам одлагао
Време је да се наканим
И душу подмирим
Сад ако кад мислим
Нема више шта да се чека

Али ошкуд знам

Сто пута сам се зарекао
Да ћу то учинити
И сто пута себи рекао
Да ћу пребринути ту бригу
Чим се са собом договорим
И нађем времена за то

Али ошкуд знам

Само да се намолим
Ослушнем зуј у души
Минут ако ћу и толико
Да то обавим
Камења се човек ужели
Колико и људи

Али ошкуд знам

Кад већ нисам досад
Покушавам да све заборавим
Ни на шта не мислим
И ничим не замарам

Време је да се окренем будућности
И почнем да живим

Али оӣкуд знам

ЛАНЕНО ЗРНО

Не знам шта да кажем
Просто сам разривен
Време неумитно тече
А ја још не знам
Какав став да заузмем
Око ланеног зрна

Да ли млевено
Да ли свеже туцано
Да ли потопљено у води
Да ли цело
Или истуцано тучком
Па зашарафљено у тегли
И остављено у фрижидеру
Уби ме не знам

Питања се гомилају
И вапе отворена

Колико кашика на литар воде
Да ли јести цело
Или млевено
Да ли да се измеље
Или не измеље
Да ли у млину за кафу
Или сецку
Да ли у топлој
Или у хладној води

У додиру са ваздухом или не
Пола сата или четрдесет минута
Пре јела
И кад попијеш
Колико дуго да останеш код куће
Да те не сачека на путу
Једни кажу једно
Други друго
Па ти буди паметан

И ако ми се због нечег
Поново не рађа

То је зато
Што око ланеног зрна
Ништа не капирам
Ал ајде да не гњавим

И поред толиког искуства
Руку на срце
Искрен да будем
Нисам начисто
И не бих могао
Да се закунем
И заузем чврст
И непоколебљив став

Подоста ме то иритира
Крварим на том крсту
И да ме сутра не буде
Отишао бих са овог света
А да не знам
Да ли је важнији одвар
Или отекло семе
Шта се процеди и баца
А шта једе

Сви проблеми на једној
А ланено зрно претеже
На другој страни
И да се сви реше
Та загонетка остаје
И што је зрно мање
Постаје веће

И цела та идеја
Кад се поново родим
Бојим се да ће зрно расти
А ја се смањивати
И пред њим клечати
Мањи од ланеног зрна

И кад се поново родим
Ланено зрно ће ме надживети

МАФИЈА

Ко је па он да га хапсе
И толико уваже
Да га јавно вежу
И придају толики значај
Да све тв станице
Директно преносе
Како га кроз народ
Спроводе елитне јединице
С рукама наопако
И хеклерима на готовс

Чиме је па он
Задужио људски род
Да због њега потежу
Хеликоптере и падобранце
Пицгауере и ципове
Дуге цеви и шлемове
Панцире и штитове
Керове и коњицу
Као да је стигло јагње божје

Је ли он изабрао Царство небеско
Или је нови Галилеј
Или Ђакон Авакум
Принцип или Јан Хус
Или Милутин Миланковић
Је ли написао Архипелаг Гулаг
Или Нову класу
Да на њега троше струју
Полиграф и рефлекторе
Усијавају челик
И жицу шестицу
Штетују скупе чивије
И увозне чекрке и ченгеле
Купљене парама пореских обавезника

Затвор је за изуметнике
А не за фукарску доушчад
Протуве и пробисвете
Тамница је света кућа
За Христове јунаке

Који су скапавали
У веригама од пашчади

У оковима кратког веза
Свечи су ишли Богу на истину
У говеђим везама
Спровођени су звездознанци
Пророке нису ни мртве раскивали
Праведнике су кували рањене
Вође над војскама
Спаљивали живе
За палчеве су везани апостоли
И вешани наопако

Ако крену да хапсе ниткове
Да понизе ћелије исусоваче
Водене собе и самице стајанке
Ако сваку фукару
Уздигну до вешала
Да се наругају распећу
Ако сваку хуљу
Ставе под гомилу
И под мртве тојаге
Ускоро ће хапсити мачке
Саслушавати вране
Раскубати гњиде
Стављати комарце
Под трнове венце
Изводити мишеве
На свете оптуженичке клупе

Ако тако наставе
Кокошке ће носити ореоле
А прасићи ловоре
Да поштен човек
Више неће моћи
Да скине капу
И да се прекрсти
Ни кад пролази поред тамнице
Те доскоро једине
Преостале
Неокаљане
И неподељене цркве

ОКУПАЦИЈА

Кад сте нас већ окупирали
Какав је проблем
Да будете мало љубазнији
Што мора сваку окупацију
Да прати исти буђав израз лица
И нескривеног гађења

Ако се све на свету променило
Зашто би једино окупација
И у трећем миленију
Изгледала као у прва два
Као да нисте ништа научили
Ни од једне претходне окупације

Зашто би уз окупацију на крају историје
Тријумфа људских права и демократије
Била обавезна набуситост и ароганција
Зар већ себи не можете приуштити
Да мало предахнете и у све унесете
Нешто мало лакоће
И колико толико стила и шарма

Што мора поводац да се види
И модрице по врату
Као да су ешарпе скупе
Не може нас нико убедити
Да нема бољих решења
И да све мора бити до краја огољено
Макар на трибинама
О људским правима и слободама

Зар је проблем попустити омчу
Док су камере присутне
Мора ли у сваком кадру
Да се виде дугачке цеви
И чује звука синцира

Зар вам никад није пало на памет
Да најмите неког дизајнера
Да све лепо упакује
У какву шарену амбалажу

Из њиховог богатог репертора
Да све делује дискретније
И прихватљивије
И за вас и за нас

Што сте увек крај срца
И на ивици нерава
Да нас се подједнако гадите
И кад смо послушни
И кад смо непослушни

Као да ми сами себи
Нисмо довољно одвратни
Па морате да нам то дајете на знање
Подвлачите и наглашавате

Зар вас већ досад нисмо уверили
Да не бисмо могли без вас
И да вас нема
И да бисмо остали у ропству
И кад бисте отишли
И помакли цокулу с нашег врата

Ко је толико неодговоран
Да сече грану на којој седи
И лиши се неког
Од кога му зависи живот
И који од њега све боље зна и уме

Чему претње и уцене
Као да не знамо ко је јачи
И као да свакоме није јасно
Да не може бити друкчије
Сувишни су неспоразуми
Кад је већ како јесте
Свак зна и где му је место
И шта му је посао

Свесни смо својих мана
И да никад нећемо бити
Какви бисмо желели да будемо
Ма колико се трудили

И давали све од себе
Робови не могу бити идеални

Одрасли смо и одговорни људи
Свесни да мора бити
Тако како је
И да је све обављено одавно
Више нема ни међу лудима
Некога ко се нечему нада

Што би вас болела брига
Кад ми себи у браду гунђамо
И ко бајаги пружамо отпор
Тобож постављамо услове
И не пристајемо на све

Чак се толико заборавимо
Да спомињемо мило за драго
И црвену линију
Преко које никад нећемо прећи
А нико нема снаге да ичим мрдне

Зар не би било и у вашем интересу
На овој стопи раста
И достигнутог стандарда
Да нас и сами подстичете
Да се мало бранимо
Што би сваки наш шушањ
Добијао размере Принциповог пуцња

Вама би требало да буде симпатично
Да се и ми понекад раскомотимо
Као да нисмо окупирани
И да немамо појма у каквом смо положају
Па једино ми морамо да штрчимо
С нашом чувеном храброшћу
Иза бодљикавих жица

Ви најбоље знате да немамо куд
И кад причамо да имамо
Што бисте се ви секирали
Што смо ми сувише лак плен
И правили питање

Од наших тикова и гримаса
Као да нас нисте проучили боље
Него ми сами себе

Никад нам неће бити јасно
У чему је ствар
И што вам смета
Ако за тренутак заборавимо
И на себе и на вас
Па се макар суботом и недељом
Тамо где нас нико не види и не чује
Разгаћимо и разгаламимо
Као да смо газде у својој кући

Кад је Бог већ тако уредио
Да је вама дан
Кад је нама ноћ
И није се потрудио
Да свима једнако сване
Што се не бисте опустили
Макар док спавате у нашој временској зони
И киша вас успављује
Док ми по ноћном пљуску хитамо на посао
И не видимо у томе никакву неправду

Није тачно да никад није било
Љубазних целата
Наш највољенији целат
Био је увек добро расположен
Чак и на џет легу
Кад тек допутује
Са пута око света

Тај се није замарао ситницама
Ни губио контролу над собом
Док одсеца главе
Већ је остајао савршено спокојан
Ако је суштина како треба

Да је могло бити боље
Имало је кад да буде
И кад већ нема избора
И кад немамо куд

Зашто о томе отворено не поразговарамо
И искрено се заложимо
За окупацију са људским ликом

Не би вам било ни у цеп
Ни из цепа
Да се за неки међународни празник
Сви ухватимо у коло
И загрљени запевамо као браћа
Кад већ равноправни никад бити нећемо
Али да бар све замаскирамо
Да изгледа како није
Ватрено говорећи шта било
Кад то већ не мора бити истина

Зар вам не би одговарало
Да своје богато искуство
Пренесемо на неког другог
Зар то није смисао сваке едукације
Немогуће да нисте приметили
Како бисмо и ми волели
Да се над неким натресамо
И преко његове грбаче ломимо штап
А испаде да смо последња станица
И немамо над ким
Да се истутњимо
А и не треба нам нико
Док имамо једни друге

И кад паднемо у ватру
И не знамо куд ударамо
Не падамо због вас
Ви немате ништа с тим
Све ће се сломити на нашој деци
И на случајним пролазницима

Наша кућа је ваша
Ако нас не нађете
Кључ је код вас
Или под отирачем
Мада су врата одавно разваљена
А брава обијена

ИСТИНА

Говорити истину је исто
Као кад те неко пита
Како си
А ти мислиш да очекује
Твој што детаљнији одговор

Кад помислим
Какво је проклетство истина
И каква је то болест
Не чуди ме што људи лажу
И како је икад било могуће
Да се томе чудим

Колико нараштаја треба
Да би се испричала истина
Која може да дотуче
А то је последње што желимо
Сетимо се колико смо лагали
Да бисмо дочекали овај дан
Сетимо се колико их је истина сахранила
И схватићемо колико је лаж неопходна

Без истине и нема лажи
Како бисмо лагали да не знамо истину
Истина је мајка лагања
Истина коју волимо
Није истинита
И цела прича око истине
Суштински није фер

Толико питања покрећемо
Као да идемо по јајима
У страху да их не полупамо
Зато благо мени брини о јајима
Па ћемо лако за истину

Место да смо изабрали маску
Која нам најлепше стоји
И одживели свој дуг према животу
Ми се заносимо
Да је неког брига за истину
Поготово нашу

Сети се колико смо се наседели
Чекајући да нас неко позове
Задњи пут кад нас је неко звао
Причали смо из пуног срца
Ништа мање него истину
И постали нерадо виђени гости
До краја живота

Кад је човек био мајмун
Скакао је у ватру
Да спаси нечији живот
Чак је онако онесвешћен
Облачио униформу
И гинуо за идеале
Али еволуција се поклопила
Са односом према истини
Лаж је закуцала на свака врата

Нема веће победе
Него кад се избавиш
Из неке велике невоље
А знаш да ниси попустио
И пао у искушење
Да изговориш иједну истиниту реч

Неко мисли да то још увек постоји
Али прави пут је негде друго
Као што нећемо имати све зубе
Јер нећемо имати шта да жваћемо
Тако је и са истином
Човек је постао амеба
Која безбрижно живи

Са нама је бар лако
Нико нас ни у шта не рачуна
И толико су сви заинтересовани
И имају стрпљења за наш случај
Онолико колико је потребно
Да се изговоре те три речи
Да бисмо још једном закључили
Оно што је одавно закључено

Одакле нам идеја
Да неког интересује
Шта ми мислимо о било чему
Да смо на време сазнали
Да за наш случај
Постоји десетак
Давно усвојених фраза
Где би нам био крај

ВОЋКА ЧУДНОВАТА

*Зло је мучно садашње ѿоднеиши
Зло нас бивше пече у ѿамеиши
Будуће већ једе нас*

*Дневне шуге рађају сне худе
А снѿ ноћни разбуде нас будне
Јесмо ли без зла који час*

Саво Мркаљ

Дубоко је укорееено мишљење
Да немамо шта понудити свету
Ни на чему засновати свој положај
Ни чиме оправдати своје постојање
Ни место међу народима

Притом се редовно превиђа
Воћка која код нас успева
Боље него игде друго
Чувена воћка чудновата
На којој су многи ломили зубе
Али смо је ми укрштањем и калемљењем
Унапредили у воћку зла
На којој зубе ломимо само ми

Такву сорту нико нема
И нигде тако не успева
Као у нашем поднебљу
На сваком месту
И у свим годишњим добима
Не захтева никакве услове
А камоли светлост и сунце

Нити се пресађује нити залива
А све је роднија и сочнија
И осушена рађа
Јача од камена
Храни се својим злом
И наслађује сопственом несрећом

Још да нам се посрећи
Да је извозимо
И од ње живимо
Као Арапи од нафте
Да нам сви завиде
Какав смо извор открили
И боље испазарили и уновчили
Него да смо открили Америку

Изгубили смо силно време
У борби за уједињење
А требало је у слогану
Само слога Србина спасава
Променити само једно слово
У Само зло Србина спасава
Па да коначно живимо
Као браћа

Зашто бисмо зазирали
Од оног у чему смо најјачи
Нема срамотних послова
Ако се поштено ради
Зло је једино занимање
У којем нема незапослених Срба
Да смо се тога сетили на време
Где би нам био крај
Али никад није касно
Само да и ово не пропадне
У распри око тога
Ко се први сетио

КАД СЕ ПОНОВО РОДИМ

Кад се поново родим
Опрезније ћу волети свој народ
Нећу се узбуђивати ни због чега
Ни дозволити да неко помисли
Да ми је до нечег стало
Задржаћу за себе ко сам и шта сам
Мислићу шта мислим
Сакрићу како се осећам
Као боцу шампањца
Пратиће ме шум леда

С људима ћу разговарати
Одсутно и професионално
Правећи јасну разлику
Између онога што знам и осећам
И оног што говорим
Нећу говорити оно што мислим
Већ оно што се очекује да мислим
Једино ми неће падати на памет
Да будем човек
У давно превазиђеном смислу
Те компромитоване речи

Ослушкиваћу пулс времена
Мада пулса више и нема
А кад га добро послушнем
Пазићу да се никад не изјасним
Моје је да послушкујем
А не да се изјашњавам

Обратићу пажњу на то
Кад је неко паметан
Покренуо неко важно питање
И обећати себи да ћу чекати
И остати по страни
Док други све заврше

Крајњим замрзавањем
Оспособићу се за живот
А моја хладноћа и незаинтересованост
Доказаће да нисам дилетант
И препоручити ме за озбиљне задатке

Мрзим ово што говорим
Али сам приморан
Показало се да су победници
Они којих у невољи нигде нема
Што ни у сну
Не би неком пружили руку
А то је најбољи доказ
Да су знали шта хоће

А кад прође фргутма
Појавићу се као најпозванији
Да оценим протекле догађаје
У којима нисам учествовао
И најобјективније протумачим
Ко је где погрешно
И шта је требало чинити
Никад није касно да будеш први

Они којих нигде није било
Постају врховне судије

Они ће најавити
Шта се може учинити
За нашег човека
Да научи да не наседа
И буде незаинтерсован
То је врхунац човекољубља
Они који те игноришу
Најбоље те чувају

Ако си у центру пажње
Ако ти пук кличе
И носи те на рукама
Чему си некад тежио
И толико се радовао
Знај да ти се ближи крај

Остати у сенци и бити на леду
И пре и после
Једино је решење

Дакле да сумирамо
Кад се поново родим

Све ће бити много једноставније
Потпуно симплификовано
Просто и једноставно
Сажето и процесуирано
Кратко јасно
Никакве дефиниције
Камоли симетрије
Не дај Боже риме
Искључиво прст у око
Чиста провокација
Нема се времена
Узми или остави
Само инстант
Без тупљења и велике приче

МИХИЗ И ЂИЛАС

Наш доживотни вођа и учитељ
Академик свих академија
Није у животу прочитао ниједну књигу
Каже Борислав Михајловић Михиз

Увек га сликају како прти
Неку дебелу енциклопедију
Отворену на двехиљаде шесто
Осамдесет и некој страни
Бајаги је прочитао дотле
И једва чека да заврше сликање
Па да на миру настави
Да чита даље

Немојте Михизе
Каже Милован Ђилас
Прочитао је

Није прочитао ни оне о њему
Јесте како није

Коју је прочитао
Моју

Хоћете ли да вам ја кажем коју
Реците
Легенду о Његошу
Тачно
И ви сте му је дали
Јесам
И написали сте посвету
Разуме се
И то није била обична посвета
Већ сте до краја исписали
Све оне беле странице
На почетку књиге
Биће да је било тако

Хоћете ли ми допустити
Да вам ја кажем шта сте написали
Изволте

Драги друже Ти и то
Поклањам ти ову брошуру
У којој покушавам
Да се са позиција
Марксистичке научне мисли
Обрачунам са неким идеалистичким
Назадним схватањима
Остатака грађанске класе
У нади да ћеш и поред заузетости
У решавању најважнијих питања
Наше унутрашње и спољне политике
Наћи времена да бациш поглед
На овај мој скромни рад
Твој

Мање више то је то

И он се није јављао
Није

И пролазиле су недеље
Мислим пет шест

А онда је била нека седница
Јесте
И кад се завршила
Остали сте вас неколицина
Да све продискутујете
Такав је био обичај

И он вам није ништа рекао
Није
И ви нисте издржали
Него сте га питали
Да ли је прочитао вашу књигу
Јесам
И он је рекао да је прочитао
И заћутао

И ви опет нисте издржали
Него сте га питали
Да ли му се свиђа
Тачно тако

И он је рекао
Свиђа ми се

И ви сте поверовали
И да је прочитао
И да му се свиђа
И то је истина

Честитам Вам Михизе
У великој сте форми

А ја који сам ово слушао
Не знам коме сам се више дивио

КАРАЂОРЂЕВИЋИ И ОБРЕНОВИЋИ

Питао сам прица Ђорђа
Која је династија боља
Карађорђевићи
Или Обреновићи

Обреновићи су славна династија
Која је дала велике државнике
Војсковође и дипломате
Па чак и љубавнике

Била је то мртва трка
Није се знало ко је бољи

Али пресудио је Његош
Кад је Горски вијенац
Посветио Карађорђу

Горски вијенац је постао
Библија српског народа

И та расправа је завршена

КРАЉ НИКОЛА

Надалеко се прочула
Тужилица Јелица
Која је тужела по Ровцима
Идући за овцама

И до Цетиња је стигао глас
Како тужи и за срце уједа
Као сестра Батрићева

Краљ Никола је прерушен
Стизао у Веље Дубоко
И кришом ишао за њом
Претрчавајући од трна до трна

Да је слуша
И плаче

КРАЉ АЛЕКСАНДАР

Причао ми је Младен Лесковац
Како је краљ Александар
По ослобођењу
Обилазио богате Србе у Војводини
Који су помагали српску војску
У Великом рату

Код једног је и преконачио
А кад је отишао
Породица није распремала кревет
У којем је преспавао

Окупљали су се данима
Око оног удубљења

Које је на јастуку
Оставила његова глава